

บรรจุภัณฑ์อาหารฮาลาล

จากสภาวะปัจจุบันที่ผู้บริโภคมีความต้องการความรวดเร็วสะดวก ทั้งในด้านการจัดซื้อและจัดเก็บ จึงมีความจำเป็นต้องใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยเฉพาะคนเมืองที่ข้อมจะส่งผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

ความสำคัญของอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลในภาคใต้มีได้ก่อให้เกิดรายได้กับผู้ผลิตรายใหญ่ ๆ เท่านั้น แต่ยังคงส่งผลให้ผู้ประกอบการรายเล็ก ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย จากการสำรวจสภาวะการผลิตอาหารฮาลาลในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่ามีผลิตภัณฑ์จากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหลายกลุ่มที่มีผู้มารับซื้อ ไปจำหน่ายยังภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยและมีจำนวนไม่น้อยที่มีผู้มารับซื้อ ไปจำหน่ายในประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นข้อพิสูจน์ถึงความต้องการผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลที่ผลิตจาก 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ปัญหาอย่างหนึ่งที่พบในการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ คือ ผู้ผลิตรายเล็ก ๆ เหล่านี้ยังขาดความรู้เรื่องการบรรจุและบรรจุภัณฑ์แทบทั้งหมดยังใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่เหมาะสม จึงอาจเป็นเหตุผลอันอื่นอันอีกอย่างหนึ่งว่าผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้หลายชนิดสามารถขายได้ด้วยตัวสินค้าเอง โดยไม่ต้องมีการปรุงแต่งด้านบรรจุภัณฑ์* อย่างไรก็ตามการนำเอาเทคโนโลยีด้านบรรจุภัณฑ์มาใช้ก็จะเป็นการช่วยป้องกันอาหาร ไม่ให้เกิดการสูญเสีย ช่วยยืดอายุการเก็บและช่วยส่งเสริมการจำหน่ายได้อีกทางหนึ่ง

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์อาหารฮาลาลตามโครงการนี้ได้ดำเนินการพร้อมกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 12 รายการดังได้กล่าวถึงในบทที่แล้ว อย่างไรก็ตามที่ระยะเริ่มต้นนี้ยังคงมีข้อจำกัดหลายประการที่ไม่สามารถแนะนำให้ผู้บริโภคหลายหลาย ข้อจำกัดที่กล่าวถึงได้แก่

1. เทคโนโลยีในการแปรรูปอาหาร เช่นการถนอมอาหารฮาลาลด้วยการใช้ความร้อนสูง ยังคงใช้ภาชนะบรรจุที่เป็นกระป๋อง หรือ การใช้กล่องที่ทำจากกระดาษเคลือบผิวบรรจุอาหารที่เก็บรักษาด้วยวิธีการแช่แข็ง
2. ต้นทุนของบรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์หลายชนิดดูสวยและดึงดูดใจผู้บริโภคแต่มีราคาแพง ซึ่งจะทำให้ต้นทุนในการจำหน่ายสูงขึ้น ไม่เหมาะที่จะนำมาส่งเสริมให้มีการใช้ในระดับกลุ่มแม่บ้าน
3. ค่าเครื่องจักรที่มีราคาแพง ในการบรรจุอาหารด้วยบรรจุภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ มีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือช่วย ไม่ว่าจะเป็นเครื่องฉีกถุง หรือ เครื่องปิดฝากระป๋อง ค่าเครื่องจักรเหล่านี้ล้วนเป็นต้นทุนคงที่ หากมีราคาแพงผู้ผลิตขนาดเล็กก็ไม่สามารถจัดซื้อมาใช้ได้

* กิติ กิจรังษี, เถวีชน บัวคุ้ม และศุภกสิณี มณีรัตน์, 2543, การสำรวจการผลิตและการบริโภคอาหารมุสลิมในเขต 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อพัฒนาสู่ระบบอุตสาหกรรม, คณะอุตสาหกรรมเกษตร, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4. หน่วยซ่อมและบริการ เครื่องจักรที่ใช้ในการบรรจุเกือบทั้งหมดมีผู้แทนจำหน่ายอยู่ใน กรุงเทพฯ หรือจังหวัดใกล้เคียง นอกจากจะมีความยากลำบากในการสั่งซื้อแล้ว ยังไม่มีหน่วยซ่อมและบริการในกรณีเกิดปัญหาที่ไม่สามารถเดินเครื่องจักรได้

ปัจจัยเหล่านี้จะต้องนำมาพิจารณาในการส่งเสริมด้านการใช้บรรจุภัณฑ์สำหรับอาหาร ฮาลาลในพื้นที่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

ดังนั้นชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่นำมาใช้ส่งเสริมให้กับผู้ผลิตอาหารฮาลาลใน 5 จังหวัดตาม โครงการนี้ จึงเป็นบรรจุภัณฑ์ประเภท

1. กระป๋องโลหะ
2. ถาดพลาสติก
3. กล่องกระดาษเคลือบ
4. ถุงพลาสติกที่ใช้กับการบรรจุแบบธรรมดาและการบรรจุแบบสุญญากาศ

ความสำคัญของบรรจุภัณฑ์นอกจากจะช่วยปกป้องผลิตภัณฑ์แล้ว ยังช่วยส่งเสริมการขาย ได้อีกทางหรือซึ่งตรงกับคำว่า

“บรรจุภัณฑ์ไม่สามารถเพิ่มคุณภาพของสินค้าแต่สามารถเพิ่มคุณค่าของสินค้าได้”

การออกแบบบรรจุภัณฑ์และหน้าที่ของบรรจุภัณฑ์

โครงการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาล ได้มีการพัฒนาอาหารฮาลาลในรูปแบบ ใหม่ให้ประชากรในท้องถิ่น ได้มีทางเลือกในการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น บรรจุภัณฑ์จะมีบทบาทใน ชั้นตอนสุดท้ายที่จะช่วยรักษาคุณภาพอาหาร ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้หากไม่มีการควบคุมโดย ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม วัตถุประสงค์หลักในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่จัดได้ว่ามีความสำคัญมากคือ การ ยืดอายุการเก็บของอาหารให้ยาวนานยิ่งขึ้น และสามารถรักษาคุณภาพของอาหารให้คงอยู่ จนกระทั่งบริโภคหมด ในแง่ของการส่งออกจำเป็นอย่างไรที่บรรจุภัณฑ์ช่วยรักษาคุณภาพของความ หอมหวานและรสชาติของความอร่อยจนกระทั่งถึงมือผู้บริโภค การส่งออกอาหารของประเทศไทย เมื่อไปถึงประเทศนำเข้าแล้วสินค้านั้นก็จะถูกวางจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ต บรรจุภัณฑ์ที่คิดสามารถ เป็นเชลล์แมนที่ช่วยให้ขายสินค้าได้ดีขึ้น โดยเฉพาะเมื่อบรรจุภัณฑ์นั้นๆจะต้องนำไปเปรียบเทียบกับสินค้าของคู่แข่ง ซึ่งจะเริ่มสังเกตได้จากกล่องบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องแสดงความเป็นเอกลักษณ์ และความเด่นเพื่อดึงดูดความสนใจให้ได้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วอาหารฮาลาล ในแบบใหม่ที่ จำเป็นจะต้องสร้างความเด่นของตัวสินค้าเองเพื่อนำเข้าสู่ระบบการค้าเสรี การเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ ให้เหมาะสมต่อตลาดที่ต้องการส่งออกไม่ขัดต่อกฎระเบียบทั้งทางด้านกฎหมายและสังคม การ ส่งออกไปตลาดต่างประเทศจำเป็นต้องอาศัยบรรจุภัณฑ์ที่ทนทานต่อการกระแทก เพื่อลดความ สูญเสียและสร้างความมั่นใจได้ว่า อาหารสามารถนำไปส่งถึงมือผู้ที่ต้องการได้โดยปลอดภัย โครงการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาล ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถยืดอายุการเก็บรักษา

ไว้ให้ยาวนาน ทั้งโดยวิธีการจัดเก็บแบบธรรมดาและการจัดเก็บที่ ต้องรักษาในอุณหภูมิที่เหมาะสม เช่น การเลือกใช้ภาชนะบรรจุภัณฑ์แบบกระป๋องเคลือบแลกเกอร์ เพื่อนำมาบรรจุผลิตภัณฑ์จากเนื้อแพะ, ไก่ที่ผ่านการฆ่าเชื้อด้วยความร้อนสูง ซึ่งผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์แบบนี้สามารถเก็บรักษาได้ที่อุณหภูมิปกติได้เป็นเวลาหลายเดือน หรือการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์แบบถาดกระดาษเคลือบ เพื่อนำมาบรรจุข้าวหมกไก่ ข้าวมันไก่แซ่แข็ง ที่สามารถเก็บรักษาไว้ในตู้เย็นโดยที่ไม่ให้เกิดความเสียหายทั้งต่ออาหารและภาชนะบรรจุ และนำไปบริโภคได้ทันทีเมื่อซื้อจากร้านซูเปอร์มาร์เก็ต หรือร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ

ปัจจัยในการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์สำหรับอาหารฮาลาล

การเลือกใช้ชนิดของบรรจุภัณฑ์สำหรับอาหารฮาลาล ควรจะต้องพิจารณาจากคุณลักษณะของตัวผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น อาหารสด หรือเป็นอาหารที่แปรรูปแล้ว ซึ่งบรรจุภัณฑ์จะต้องเหมาะสมกับสถานะการเก็บรักษาอาหารทั้งก่อนออกจำหน่ายและขณะวางจำหน่าย บรรจุภัณฑ์จะต้องมีความเหมาะสมทั้งในด้านการตลาด ความทันสมัย และราคาต้นทุนที่สามารถแข่งขันได้

บรรจุภัณฑ์ในตลาดที่นิยมใช้และมีราคาต้นทุนต่ำ เช่น ถุงพลาสติก ได้มีการนำมาทดลองในโครงการนี้เนื่องจากบรรจุภัณฑ์ที่ทำด้วยพลาสติกมีราคาไม่แพง ต้องการใช้เครื่องมือปิดผนึกที่มีราคาไม่สูงมาก เช่น เครื่องปิดผนึกแบบธรรมดา หรือแบบสูญญากาศ เมื่อนำมาบรรจุอาหารแล้วปรับกระบวนการแปรรูปก็สามารถจะยืดอายุการเก็บออกไปได้ดีกว่าการแปรรูปและปิดผนึกแบบเดิม เนื่องจากการผลิตแบบชุมชนด้วยวิธีดั้งเดิมที่ยังไม่ได้พัฒนาเข้าสู่การผลิตแบบสากลมากนัก กลุ่มแม่บ้านจะไม่ใช้บรรจุภัณฑ์มาช่วยส่งเสริมการขาย ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากอายุการเก็บยังไม่เหมาะสม เช่น ไก่กอบและที่กลุ่มแม่บ้านจะทำออกมาจำหน่ายเพียงวันต่อวัน กลุ่มผู้วิจัยจึงต้องหาบรรจุภัณฑ์และกระบวนการผลิตที่เหมาะสม ที่จะทำให้รสชาติและคุณภาพของอาหารพื้นเมืองเดิมนี้ไม่เปลี่ยนแปลงไม่มากนัก กรรมวิธีการผลิตและการแปรรูปอาจทำให้รสชาติหรือโครงการสร้างของวัตถุดิบมีการเปลี่ยนแปลง ผู้บริโภคไม่สามารถยอมรับได้

จากแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลของกลุ่มผู้ประกอบการในระดับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการจัดซื้อเครื่องมือด้านการบรรจุที่เหมาะสมเพื่อนำมาฝักอบรมหรือทอดลองผลิต และสามารถคำนวณต้นทุนการผลิตให้กับกลุ่มผู้ผลิต เพื่อให้มีการปรับปรุงด้านบรรจุภัณฑ์ต่อไป

เครื่องมือบรรจุภัณฑ์ที่คณะผู้วิจัยฯ ได้ดำเนินการจัดหามาเพื่อการทดลองในครั้งนี้ประกอบด้วย

1. เครื่องปิดผนึกกระป๋องแบบกึ่งอัตโนมัติเป็นเครื่องปิดผนึกที่มีราคาไม่สูงมากเหมาะสมกับอุตสาหกรรมการผลิตขนาดเล็ก ตัวเครื่องได้ถูกออกแบบมาให้มีการใช้งานได้หลากหลายขนาดของตัวกระป๋อง เช่น มีขนาดของหัวจับ (Chuck) ใช้กับกระป๋องเครื่องมือขนาดเล็ก หรือใช้กับ

กระป๋องบรรจุอาหารขนาด 307 x 113 ซึ่งเป็นกระป๋องที่มีขนาดเหมาะสมกับการบรรจุผลิตภัณฑ์อาหารทะเล เช่น ปลาทูน่า นอกจากนี้ยังเหมาะสมกับการบรรจุอาหารประเภทเนื้อไก่หรือเนื้อแพะ ขนาดความสูงของเครื่องปิดฝากระป๋องสามารถปรับให้พอดีกับขนาดของกระป๋องได้ ในกรณีที่ต้องการใช้บรรจุผักและผลไม้ สามารถปรับความสูงของแท่ง Lifter ได้พอดี เช่น ขนาดกระป๋อง 307 x 409 เคลือบคีนุกและแลคเกอร์ ซึ่งนิยมใช้กับอุตสาหกรรมที่บรรจุผักและผลไม้

2. เครื่องปิดผนึกถาดแบบความร้อน เป็นเครื่องปิดผนึกบรรจุภัณฑ์แบบที่สามารถใช้ถาดบรรจุภัณฑ์ชนิดกระดาษเคลือบ โดยเครื่องปิดผนึกชนิดนี้สามารถปรับให้ใช้ได้กับถาดหลาย ๆ ขนาดเพื่อให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ที่จะทำการทดลอง ถาดกระดาษเคลือบที่นำมาใช้ สามารถนำเข้าช่องแช่แข็งในตู้แช่เยือกแข็งหรือตู้เย็นที่อุณหภูมิต่ำได้ (-20 หรือ -40 °C) และเมื่อนำออกมาจากตู้เย็นสามารถนำเข้าสู่อบไมโครเวฟเพื่อทำการอุ่นอาหารได้ทันทีโดยสภาพของถาดบรรจุไม่มีการสูญเสียสภาพไปมากเท่าไร เนื่องจากถาดกระดาษมีการเคลือบป้องกันความชื้นและระบบการปิดผนึกที่ป้องกันการปนเปื้อนทำให้สามารถเก็บรักษาอาหารให้ยาวนานขึ้นได้ รูปแบบของถาดบรรจุภัณฑ์ที่มีช่องพลาสติกใสที่มองเห็นอาหารภายในได้อย่างชัดเจน ทำให้เครื่องปิดผนึกและถาดกระดาษแบบนี้ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะดีกว่าในกระบวนการบรรจุภัณฑ์กับผลิตภัณฑ์อาหารทดลองบรรจุชนิดต่าง ๆ ต่อไป

3. เครื่องปิดผนึกถุงพลาสติกแบบต่อเนื่อง เป็นเครื่องปิดผนึกชนิดรอยผนึกหนา เพื่อการป้องกัน การรั่วซึม ตัวเครื่องสามารถใช้งานกับการบรรจุอาหารแห้ง หรือชนิดผงได้ และสามารถปรับความเร็วรอบของสายพานส่งชิ้นงานได้ สายพานให้ความร้อนมีความเหมาะสมกับอัตราการปิดผนึกได้ ขนาดความกว้างของรอยปิดผนึก จะมีความหนาประมาณ 10 มม. ซึ่งเป็นขนาดมาตรฐานของรอยปิดผนึกที่ใช้กับงานอุตสาหกรรมเพราะสามารถทนต่อแรงดึง หรืออัตราการรั่วซึม ณ จุดผนึกได้ดีกว่าการใช้เครื่องปิดผนึกแบบธรรมดาที่มีรอยผนึกที่หนาเพียง 1.5 - 2 มม. เท่านั้น

4. เครื่องปิดผนึกแบบสูญญากาศ เป็นเครื่องปิดผนึกถุงพลาสติกที่มีคุณสมบัติพิเศษ คือมีการทำงานเป็นขั้นตอนโดยลำดับเริ่มจากการดูดอากาศภายในถุงที่ถูกกดทับขอบปากถุงออก หลังจากนั้นจะดูดอากาศภายนอกของถุงออกอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้อากาศที่อยู่ภายในดินถุงให้พองตัวขึ้น แล้วเครื่องก็จะรีดอากาศภายในถุงออกอย่างรวดเร็วและปิดผนึกถุงด้วยความร้อนทำให้อากาศที่เหลืออยู่ภายในถุงจะลดน้อยลงไป อากาศที่อยู่ในถุงเมื่อถูกลดปริมาตรให้น้อยลงสามารถเลือกบรรจุอาหารได้หลายชนิด เช่น อาหารชนิดเหลว อาหารแห้ง หรือผง

5. เครื่องปิดผนึกด้วยพลาสติกพร้อมฝาปิด เป็นเครื่องปิดผนึกแบบใหม่ที่นำมาใช้ในอุตสาหกรรมอาหารหรือเครื่องสำอางอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ตัวเครื่องมีราคาไม่สูงมาก กลุ่มแม่บ้านหรือเกษตรกรสามารถซื้อหามาใช้ได้ ด้วยบรรจุสามารถปรับเปลี่ยนการบรรจุได้หลายขนาด เช่น ขนาดบรรจุของเหลว 200 ซี ซี หรือขนาดบรรจุ 200 ซี ซี ซึ่งเป็นขนาดของ

เครื่องคัมนี่มีขนาดบรรจุพอเหมาะกับการบริโภคของกลุ่มลูกค้าในปัจจุบัน เครื่องปิดผนึกด้วยพลาสติกพร้อมฝาปิดเป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีภาพลักษณ์ที่ดีและต้นทุนการผลิตสินค้ามีราคาไม่สูงมากนัก กลุ่มแม่บ้านนิยมนำไปใส่เครื่องคัมนี่ หรือเครื่องปรุงรสแบบผงซึ่งวิธีการทำหรือการทดสอบการใช้เครื่องมือชนิดนี้สามารถทำได้ง่ายและการบำรุงรักษาเครื่องมือก็ไม่ได้ซับซ้อนมากมาย ในปัจจุบันกลุ่มผู้ประกอบการ

การหลายที่ได้ใช้เครื่องมือชนิดนี้ผลิตเครื่องคัมนี่ประเภทสมุนไพร เครื่องคัมนี่นำผลไม้ในท้องถิ่นออกมาจำหน่ายมากมาย

บรรจุภัณฑ์ที่ดีช่วยเพิ่มมูลค่าในการพัฒนาอาหารฮาลาล

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์จำเป็นต้องให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาอาหาร เพื่อนำสู่ตลาดเป้าหมาย บรรจุภัณฑ์ที่ดีจะช่วยส่งเสริมการขายและการยืดอายุการเก็บผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์มีหลักในการพิจารณาดังนี้

ก. ในด้านการสื่อโฆษณา บรรจุภัณฑ์ในรูปแบบใหม่มีจำเป็นต้องมีการออกแบบให้จำได้ง่าย เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ ๗ จุดขายให้สินค้ามีความโดดเด่นหากกลุ่มเป้าหมายได้เห็นสินค้าแล้วจะจดจำในผลิตภัณฑ์ได้ดี ส่วนใหญ่แล้วบรรจุภัณฑ์ที่จะสร้างความโดดเด่นให้กับตัวผลิตภัณฑ์ มักจะถูกออกแบบมาในรูปแบบของการให้สีหรือกราฟฟิกที่สะดุดตาและมองเห็นได้ง่ายในกลุ่มสินค้าเดียวกัน

ข. การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ช่องทางในการจัดจำหน่ายจะเปลี่ยนแปลงไปโดยอาจจะต้องมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีปริมาณสินค้าเหมาะสมหรือผู้บริโภคพอใจที่จะซื้อ เช่น ในปัจจุบันอาจมีการขายควบคู่ ขายเป็นชุดหรือสร้างแรงโน้มน้าวให้สินค้าได้ซื้อสินค้าไปเป็นกลุ่มหรือชุด

ค. การใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อเจาะตลาดใหม่ อาจทำโดยการเปลี่ยนรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ให้ดูใหม่ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความน่าสนใจใหม่ หรือกลุ่มเป้าหมายใหม่ในบางครั้งการออกตราสินค้าใหม่ ก็เป็นการเพิ่มจุดสนใจในตัวผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้นด้วยเช่นกัน

ง. การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าตัวเดิม เช่น กรณีข้าวหมกไก่ที่บรรจุในกระป๋อง สามารถปรับเปลี่ยนมาใช้บรรจุภัณฑ์แบบถาดกระดาษเคลือบที่สามารถใช้กับเตาอุ่นชนิดไมโครเวฟได้ ซึ่งจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการพิจารณาเลือกซื้อของกลุ่มลูกค้าที่นิยมบริโภคผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ในบางกรณีการปรับปรุงเพียงบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับรูปแบบที่กำลังเป็นที่นิยมในท้องตลาดจะทำให้กลุ่มลูกค้าที่นิยมบริโภคบรรจุภัณฑ์ใหม่ จะพิจารณาเลือกซื้อเพียงเพื่อต้องการความใหม่ของตัวบรรจุภัณฑ์เป็นอันดับแรก คุณภาพหรือรสชาติเป็นความต้องการอันดับรอง

จ. การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการขาย อาจปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์พร้อมทั้งการ

เพิ่มปริมาณการบรรจุหรือการแสดงรายละเอียดที่สามารถกระตุ้นให้ผู้บริโภคมีความต้องการและอยากซื้อมากขึ้น

ฉ. การใช้บรรจุภัณฑ์ช่วยสร้างตราสินค้า บรรจุภัณฑ์ที่มีลักษณะเด่นเพื่อให้ลูกค้าจดจำได้ง่ายขึ้น โดยปกติตราสินค้าจะต้องไม่ซับซ้อนหรือยากต่อการจดจำหรือไม่ควรออกแบบให้มีความยุ่งยาก หรือสีล้นที่ฟุ้งเฟ้อมากเกินไป การออกแบบตราสินค้าที่ดีจะช่วยให้การส่งเสริมการขายได้มากขึ้นกว่าเดิม

ซ. การส่งเสริมการขายนำด้วยการเปลี่ยนขนาดหรือรูปร่างของบรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ในตลาดส่วนใหญ่จะมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงรูปร่างอยู่เสมอทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจ เมื่อถึงวัฏจักรหนึ่งของรูปแบบบรรจุภัณฑ์ การเปลี่ยนแปลงขนาดหรือรูปร่างอาจทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ของรูปแบบบรรจุภัณฑ์ ซึ่งในปัจจุบันใช้เทคนิคนี้เน้นให้กลุ่มผู้บริโภคสนใจในตัวสินค้ามากขึ้น

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับอาหารฮาลาล

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ต้องพิจารณาถึงชนิดของอาหาร เทคโนโลยีการแปรรูป สภาพการเก็บรักษา และสภาพการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลที่คณะวิจัยฯ ได้พัฒนาขึ้นจำนวนหลายรายการนั้นสามารถแบ่งประเภทของบรรจุภัณฑ์ ได้เป็นกระป๋องเคลือบแลคเกอร์ ถาดกระดาษชนิดเคลือบและถุงพลาสติกชนิดต่าง ๆ

1. ผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่เหมาะสมกับการบรรจุกระป๋องมีดังนี้

1. ไก่กอบและที่ผ่านการฆ่าเชื้อด้วยความร้อน
2. แพะกอบและที่ผ่านการฆ่าเชื้อด้วยความร้อน
3. ข้าวมันไก่ที่ผ่านการฆ่าเชื้อด้วยความร้อน
4. ข้าวหมกไก่ที่ผ่านการฆ่าเชื้อด้วยความร้อน

เนื่องจากผลิตภัณฑ์ต้องผ่านการฆ่าเชื้อด้วยความร้อนตามมาตรฐานสากลภาชนะบรรจุจึงควรเป็นกระป๋องที่ปิดสนิทต่อความร้อนและป้องกันการปนเปื้อนของจุลินทรีย์หลังจากที่ฆ่าเชื้อแล้ว เนื่องจากความแข็งแรงการที่สามารถพกพาสะดวกและเปิดรับประทานได้รวดเร็ว กระป๋องซึ่งมีความแข็งแรงและทนทานต่อแรงกดดันในการฆ่าเชื้อในหม้อนึ่งแบบใช้แรงดัน (Retort) กระป๋องจึงเป็นภาชนะบรรจุที่เหมาะสมที่สุดนอกจากนี้กระป๋องยังสามารถที่จะเก็บรักษากลิ่นรสของอาหารได้ดี โดยเฉพาะอาหารพื้นเมืองทางภาคใต้ที่มักนิยมใช้เครื่องเทศเป็นส่วนผสมในอาหารแทบทุกชนิด กระป๋องยังหาซื้อได้ง่ายทำให้กลุ่มผู้ประกอบการสามารถหาซื้อมาใช้ในการผลิตได้สะดวก รวมทั้งเครื่องปิดผนึกแบบกึ่งอัตโนมัติสามารถใช้งานได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

2. ผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลที่เหมาะสมกับการบรรจุในถาดกระดาษ ได้แก่

1. กระทู้ปี่ปิ้งไส้ไก่แช่เยือกแข็ง
2. กระทู้ปี่ปิ้งไส้แพะแช่เยือกแข็ง
3. ไก่กอบและแช่เยือกแข็ง
4. แพะกอบและแช่เยือกแข็ง
5. ข้าวมันไก่แช่เยือกแข็ง
6. ข้าวหมกไก่แช่เยือกแข็ง

ผลิตภัณฑ์ทั้ง 6 ชนิดเมื่อผ่านการปรุงไว้ได้นานและบรรจุในถาดกระดาษชนิดเคลือบ ปิดสนิทแล้ว จะนำไปแช่แข็งสามารถเก็บไว้ได้นานในช่องเย็นจัดของตู้เย็น เมื่อนำมาบริโภคก็จะนำเข้าสู่อบไมโครเวฟทำการอุ่นอาหาร 2-3 นาที ก็จะได้ผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลมาบริโภค ทั้งตัวกล่องบรรจุภัณฑ์ยังคุณภาพดีอยู่ ตัวบรรจุภัณฑ์แบบนี้สามารถช่วยส่งเสริมการขายได้ดีมาก เนื่องจากตัวกล่องมีช่องใส ทำให้มองเห็นตัวผลิตภัณฑ์ด้านในได้ดี ผู้บริโภคมีความมั่นใจระดับหนึ่ง ทำให้สามารถใช้สีและลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่สามารถมองเห็นได้จากภายนอกเป็นจุดขายได้ อย่างหนึ่ง ราคาของกล่องบรรจุภัณฑ์และเครื่องปิดผนึกก็มีราคาไม่สูงมาก กลุ่มแม่บ้านหรือ SMEs สามารถจัดซื้อมาใช้งานได้

3. ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับการบรรจุในถุงพลาสติก ได้แก่

1. ปลาหยองและปลาหยองปรุงรส
2. ไก่หยองและไก่หยองปรุงรส

ผลิตภัณฑ์เหล่านี้จะถูกบรรจุในถุงพลาสติกชนิดต่าง ๆ เช่น พลาสติกชนิด PP ชนิด PE ซึ่งเป็นถุงพลาสติกที่มีขายโดยทั่วไปในท้องตลาด กลุ่มผู้ผลิตสามารถสั่งซื้อได้ง่าย และเครื่องปิดผนึกที่นำมาใช้ทดลองก็เป็นเครื่องปิดผนึกแบบสูญญากาศ ซึ่งจะช่วยเพิ่มอายุการเก็บอาหารที่อยู่ในภายในให้ยาวนานมากขึ้น และยังสามารถลดการเสื่อมเสียอันเกิดจากการสัมผัสกับอากาศกับอากาศที่มีภายในถุงบรรจุให้ลดน้อยลงได้ การใช้งานเครื่องบรรจุก็ไม่ซับซ้อนสามารถใช้งานได้ง่าย

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของโครงการวิจัยและพัฒนาอาหารฮาลาลส่วนใหญ่จะเน้นบรรจุภัณฑ์ที่สามารถจัดหาตัวบรรจุภัณฑ์ ตัวเครื่องมือ สำหรับการบรรจุที่หาได้ง่าย ภายในท้องถิ่น ส่วนบรรจุภัณฑ์ที่มีลักษณะทันสมัยมาก ๆ จะไม่นำมาใช้ในโครงการวิจัยฯ ทั้งนี้เนื่องจากราคาของเครื่องมือ หรือราคาของตัวบรรจุภัณฑ์ที่สูงเกินไป อันอาจจะเกินความสามารถของกลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่ม SMEs ที่จะสามารถจัดซื้อหามาใช้ประกอบการผลิตได้ ลักษณะโครงสร้างของกลุ่มผู้ประกอบการใน 5 จังหวัดมักจะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ที่ยังขาดเงินทุนและงบประมาณสนับสนุน หรือการรวมตัวกันยังเป็นแบบเฉพาะกิจอยู่ สำหรับกลุ่ม SMEs เป็นกลุ่มที่มักจะมีความรู้และความเข้าใจในพื้นฐานด้านคุณภาพของการผลิตสินค้าหรือความคุ้มค่าในการลงทุนเครื่องมือเครื่องจักรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นการเลือกหาเครื่องมือ ความรู้ด้านวิชาการ หรือองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อ

นำมาใช้ในการศึกษาและหาความรู้ด้านการลงทุนประกอบนั้นส่วนใหญ่แล้วกลุ่ม SMEs จะสามารถตัดสินใจได้รวดเร็วกว่า กลุ่มแม่บ้านจะมีความชำนาญในการผลิตในลักษณะที่จำหน่ายในสถานที่หรือใกล้ ๆ แหล่งผลิตเพราะฉะนั้นปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจลงทุนหรือรวมกลุ่มเพื่อสร้างฐานการประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารต่อไป.